decennia in staat moeten zijn, het werk uit te voeren waarvoor ze komen te staan, op een niveau waarmee recht wordt gedaan aan wat burgers van een gemeente mogen verwachten. En dan vind ik het eerlijk gezegd niet zo relevant om over een woord te discussiëren. Relevant is dat de gemeenten die gevormd worden, naar verwachting, met de kennis van dit moment, in staat zullen zijn om de komende decennia het werk waar zij voor besteld zijn, uit te voeren.

Wat betreft de fulltimewethouder, merk ik het volgende op. Inherent aan het feit dat in het beleidskader gemeentelijke herindeling een zeer weloverwogen en gemotiveerde keuze is gemaakt om geen inwonersaantal als criterium, in min of meer absolute, getalsmatige zin te noemen voor de omvang van gemeenten, is dat dit dan ook niet aan de orde is voor wat betreft het al of niet aanstellen van fulltimewethouders, want dat zou impliciet weer dat inwonersaantal als grens formuleren. Ik vind dat je gemeenten niet te klein moet laten zijn, maar ik vind ook dat je de ruimte moet houden om de omstandigheden zo naast de feitelijke situatie te leggen, daar waar het betreft de omvang van de gemeente, dat je kunt afwegen of in die omstandigheden een fulltimebestuur gewenst, dan wel ongewenst of onnodig is.

Ik kan mij voorstellen dat dit, gezien de redenering die de heer Postma ook in eerste termijn heeft gevolgd, vooralsnog blijft leiden tot een onoverbrugbare kloof tussen CDA en regering, maar ik kan aan dat gegeven op dit moment, zo geloof ik, nauwelijks iets toe- of afdoen, omdat de heer Postma vanuit een andere opvatting argumenteert en met andere normen oordeelt dan ik. Dat is het verschil van opvatting dat in dit huis uiteindelijk tot uitdrukking komt in het stemgedrag. Ik realiseer mij dit. Het spijt me dat ik de heer Postma niet kan overtuigen, maar het is een gegeven waar ik het op dit moment helaas even mee moet doen.

De heer Wiegel heeft herhaald dat het inwonertal geen valbijl is. Ik hoop dat ik in de wijze waarop ik zo-even nog eens op de heer Postma reageerde, wat betreft dit inwonersaantal, in voldoende mate tegemoet ben gekomen aan de wijze waarop de heer Wiegel daar ook mee om wenst te gaan.

Wat betreft Zeeuws-Vlaanderen wijs ik erop dat, als er van de kant van de provincie Zeeland geen voorstel wordt gedaan, ik op dit moment niet bezig ben een en ander te vervangen door een door mij ingezette ARHI-procedure. Ik geloof dat wij eerst maar even moeten afwachten of de provincie Zeeland zelf zo verstandig is om daar haar weg te vervolgen. Als het er niet van komt, dan komt de tijd nog wel dat wij daar nader over oordelen. Ik ben daar op dit moment in ieder geval niet mee bezig.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Het aanwezige lid van de fractie van de SP wordt conform artikel 121 van het Reglement van orde aantekening verleend, dat hij geacht wil worden zich niet met het wetsvoorstel te hebben kunnen verenigen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Gemeentelijke herindeling van Lemelerveld (24569).**

Het wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De vergadering wordt van 13.40 uur tot 14.30 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Gemeentelijke herindeling in de samenwerkingsgebieden Midden-Brabant, Breda en Westelijk Noord-Brabant en in een gedeelte van de samenwerkingsgebieden Zuidoost-Brabant en 's-Hertogenbosch (24571);**
- **Wijziging van de Wet tot gemeentelijke herindeling in de samenwerkingsgebieden Midden-Brabant, Breda en Westelijk Noord-Brabant en in een gedeelte van de samenwerkingsgebieden Zuid-Oost-Brabant en 's-Hertogenbosch (24783).**

De beraadslaging wordt hervat.

□

Staatssecretaris **Van de Vondervoort**: Mijnheer de voorzitter! Uit de wijze waarop ook in dit huis wordt gesproken over de merites van het voorstel zoals het hier ligt met betrekking tot de herindeling in Noord-Brabant, blijkt weer eens dat hoe instrumenteel herindeling op het eerste gezicht ook lijkt, de mensen zeer betrokken zijn bij de positie van hun gemeente en van hun toekomstige gemeente. Ik geloof dat dit op zichzelf een goede zaak is. Dat neemt niet weg dat het niet altijd mogelijk is om met alle wensen en verlangens rekening te houden omdat een afweging in het algemeen belang uiteindelijk kan betekenen dat een deelbelang daaraan ondergeschikt moet worden gemaakt, hoezeer dat in een individuele situatie ook pijn kan doen.

Voorzitter! Ik heb geprobeerd om bij de voorbereiding van mijn antwoord toch zo veel mogelijk te reageren op datgene wat door de Kamer is ingebracht. Ik hoop dat dit lukt, want de voorbereidingstijd was een beetje aan de krappe kant. Mocht het nodig zijn, dan kunnen wij in tweede termijn bekijken of er nog iets is blijven liggen.

Verschillende sprekers zijn ingegaan op het democratische gehalte van gemeentelijke herindelingen en de situatie die na herindeling ontstaat. Het lijkt mij van belang om daarover een enkele opmerking te maken. De heren Boorsma, Staal, Wöltgens, Wiegel en anderen hebben hierover het een en ander gezegd. De heer Boorsma deed dat enigszins in termen als: het democratisch gehalte van ons land dreigt te worden aangetast als wij gemeenten gaan opheffen, terwijl de heer Staal juist een tegenovergestelde redenering had. Hij zei namelijk dat wij ervoor moeten zorgen dat het democratisch gehalte in ons land in voldoende mate in stand blijft door te garanderen dat gemeenten in voldoende mate in autonomie en zelfstandigheid hun bestuur in de toekomst kunnen blijven vormgeven met de kwaliteit en de schaal die passend is bij de maatschappelijke ontwikkelingen van dit moment. Het mag duidelijk zijn, voorzitter, dat die laatste interpretatie, de redenering die de heer Staal heeft gekozen in zijn inbreng, beter aansluit bij de opvattingen van het kabinet over de herindeling dan de